

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 101/2020-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Mgr. Martinou Tomasovou, 1. mája 7, Poprad, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Poprad č. k. 11 C 239/2014-170 z 26. apríla 2016, rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 20 Co 164/2016-213 z 22. februára 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 214/2018 z 30. mája 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. septembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ]

██████████ (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) č. k. 11 C 239/2014-170 z 26. apríla 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 20 Co 164/2016-213 z 22. februára 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 214/2018 z 30. mája 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Ústavná sťažnosť po jej doručení nebola pridelená sudcovi spravodajcovi. Plénum ústavného súdu prijalo 16. októbra 2019 Dodatok č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“). Podľa čl. X bodu 5 rozvrhu práce veci, ktoré neboli v období od 17. februára 2019 do 16. októbra 2019 pridelené sudcom spravodajcom, boli prerozdelené náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov medzi sudcov menovaných do funkcie 10. októbra 2019. Ústavná sťažnosť bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditšovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce bola prejednaná vo IV. senáte ústavného súdu, ktorý pracuje v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Libor Duľa a Ladislav Duditš (členovia senátu).

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupovala v procesnom postavení žalovanej v 1. rade spolu s toho času už nebohou žalovanou v 2. rade v súdnom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 11 C 239/2014, ktorého predmetom bolo určenie priebehu hranice a vlastníckeho práva s príslušenstvom. Od začiatku konania žalované namietali nedostatok svojej pasívnej legitímácie, poukazyvali na skutočnosť, že nie sú spoluvlastníkmi parc. ██████████ zapísanej na ██████████ v k. ú. ██████████, a na nesprávnosť údajov zapísaných v katastri nehnuteľností. Nesprávnosť mala byť dôsledkom vyhotovenia obnovenej evidencie parciel registrom obnovenej evidencie pozemkov (ďalej len „ROEP“) vykonaného v roku 2001. Okresný súd na pojednávaní 26. apríla 2016 zamietol návrh žalovaných na doplnenie dokazovania

podnetom na prešetrenie sporného vlastníctva a vyhlásil rozsudok, ktorým vo veci samej určil hranicu medzi pozemkami [REDACTED], záhrada s výmerou 409 m², zapísanej na [REDACTED] a [REDACTED] s výmerou 68 m² zapísanej na [REDACTED] v k. ú. [REDACTED] tak, že prechádza vymedzenými lomovými bodmi podľa geometrického plánu Ing. Miloša Jacka, PhD., č. k. 11 C 239/2014-5/2015 z 11. februára 2016 (ďalej len „geometrický plán“), a určil, že žalobkyňa je vlastníčkou novovytvorených pozemkov registra C v k. ú. [REDACTED] s parcelnými číslami [REDACTED] až [REDACTED] a [REDACTED] v podiele 1/1 podľa geometrického plánu.

3.1 Proti napadnutému rozsudku okresného súdu podali žalované odvolanie, pretože ho považovali po právnej a vecnej stránke za nesprávny a nezákonný. Namietali, že okresný súd pochybil a nesprávne sa vyrovnal s argumentmi žalovaných spočívajúcimi v nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, že neuviedol v napadnutom rozhodnutí listinný dôkaz predložený žalovanými (uznesenie sp. zn. D 22/94) a nezahrnul ho do vykonaného dokazovania. Namietali aj pochybenie spočívajúce v nevykonaní návrhu na vykonanie dôkazov predneseného na pojednávaní 26. apríla 2016, ktorý okresný súd zamietol, a dôvod zamietnutia nie je zrejмый ani zo zápisnice z pojednávania, ani z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Pritom vykonaním tohto dôkazu súd mohol mať vyriešenú otázku namietanej právnej legitímácie, dôkaz mohol mať pre rozhodnutie okresného súdu podstatný význam a jeho nevykonaním súd nerešpektoval princíp „rovnosti zbraní“. Namietali aj nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení vo vzťahu k žalovaným vzhľadom na nedostatok pasívnej legitímácie a nesúhlasili so spôsobom, akým sa okresný súd vysporiadal s ich pasívnou legitímáciou. Navrhli odvolaciemu súdu zmeniť napadnuté rozhodnutie tak, že súd návrh (žalobu) žalobkyne zamietla z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu.

3.2 Sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, v ktorom opakovane poukázala na nezákonnosť a nesprávnosť vydaných rozhodnutí a procesných postupov okresného súdu i krajského súdu a zotrvala na námietke nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. Prípustnosť dovolania založila na § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP. Sťažovateľka tvrdí, že ako dovolateľka presne vymedzila právnu otázku, ktorú bolo potrebné posúdiť a vyriešiť, a poukázala na rozdielnu rozhodovaciu prax súdov (judikáty najvyššieho súdu), ktorou sa

krajský súd a okresný súd neriadili a rozhodli odlišným spôsobom. Argumentovala ďalej uplatňovaním princípu právneho štátu. Krajský súd nerešpektoval ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, keď na porovnateľný prípad bol aplikovaný iný právny postup a rozhodlo sa odlišným spôsobom. V dovolaní namietala i porušenie čl. 1 a 2 základných princíпов CSP, keďže v konaní pred okresným súdom i krajským súdom bola oslabená právna istota sťažovateľky, dokonca na tento stav právnej istoty oba súdy nebrali zreteľ. Sťažovateľka ako dovolateľka poukázala na to, že v obdobných prípadoch najvyšší súd (rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 192/2004, 6 Cdo 214/2011) riešil otázku pasívnej vecnej legitímácie ako procesnej podmienky konania odlišne oproti rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu. V dovolaní sťažovateľka namietala, že dôkazom navrhnutým na okresnom súde chcela preukázať, že v jej prípade existuje nesúlad údajov zapísaných v katastri nehnuteľností so skutočnosťou. Jeho vykonaním by sa preukázalo, že nie je správne určená pasívna vecná legitímácia žalovaných. Sťažovateľka žiadala, aby najvyšší súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu. Najvyšší súd napadnutým uznesením z 30. mája 2019 odmietol dovolanie sťažovateľky a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

3.3 Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uvádza, že nesúhlasí s napadnutým uznesením najvyššieho súdu, a to v jeho záveroch, že v dovolaní nedôvodne namietala existenciu procesnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP a že nevymedzila právnu otázku relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP. Podľa najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. Nesúhlasí ani so závermi najvyššieho súdu vo vzťahu k napraveniu nevykonania dôkazu okresným súdom a nedostatku jeho odôvodnenia tým, že krajský súd takýto postup okresného súdu náležite odôvodnil. Opakuje, že od začiatku konania na okresnom súde jej ako žalovanej nesvedčilo procesné postavenie, do ktorého sa spolu so žalovanou v 2. rade dostala na základe nesprávne zapísaných údajov do katastra nehnuteľností a jemu predchádzajúceho ROEP, tento nedostatok mal okresný súd odstrániť vykonaním navrhnutého dôkazu. V konečnom dôsledku nemôže byť sťažovateľka zviazaná ani k náhrade trov konania ako neúspešná účastníčka konania. Tvrdí, že princíp rovnosti zbraní sa musí vzťahovať aj na zhromažďovanie skutkových podkladov

významných pre rozhodnutie a tým, že nemala reálnu možnosť získať skutkové podklady potrebné na účely preukázania jej tvrdenia, bolo atakované jej právo na spravodlivý proces. Konvalidovanie postupu okresného súdu a záver o správnosti jeho procesného postupu a rozsudku okresného súdu krajským súdom je prípad relevantný z hľadiska druhej právnej vety zjednocujúceho stanoviska najvyššieho súdu R 2/2016, teda ide o procesnú nesprávnosť takej intenzity, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a zároveň odôvodňuje záver o jeho opodstatnenosti. Najvyšší súd postupoval nesprávne, keď vyjadril právny názor, že v danom prípade nie je splnený dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom postupe. Sťažovateľka nesúhlasí s právnym názorom najvyššieho súdu, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovanej (sťažovateľky). Sťažovateľka nesúhlasí s tým, ako sa najvyšší súd vysporiadal s prípustnosťou dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, keď uviedol, že bola odôvodnená len odkazom na zákonné ustanovenie a bolo potrebné uviesť konkrétnu právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Tvrdila, že v dovolaní presne vymedzila právnu otázku, ktorú bolo potrebné riešiť, resp. od ktorej správneho právneho posúdenia a vyriešenia záviselo rozhodnutie okresného súdu aj krajského súdu. Zároveň poukázala na rozhodovacia prax dovolacieho súdu s presným uvedením jeho konkrétnych rozhodnutí, od ktorých sa odvolací súd odklonil. Otázka pasívnej vecnej legitímácie, ktorú nastolila, je otázkou procesnoprávnou a od nej závisela aplikácia a interpretácia procesných ustanovení. Pokiaľ by všeobecné súdy v prípade sťažovateľky svojím postupom riadne posudzovali uvedenú otázku pasívnej vecnej legitímácie, dospeli by k záveru, že žalované nie sú pasívne vecne legitímované a nemôžu byť ani nositeľkami žiadnych povinností, ani účastníkmi konania.

3.4 Podľa sťažovateľky okresný súd a krajský súd napadnutými rozsudkami a najvyšší súd napadnutým uznesením porušili jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, najvyšší súd tým, že vecne neprejednal jej dovolanie a označil ho za neprípustné, a pritom podľa sťažovateľky procesne prípustné bolo podľa vymedzených dovolacích dôvodov. Nevyhovením podanému dovolaniu, ktoré by mohlo viesť k zrušeniu napadnutých

rozhodnutí krajského soudu aj okresného soudu, došlo k porušení principu právní istoty a zásahu do už uvedených práv.

4. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vo veci samej rozhodol, že základné právo sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo všetkými napadnutými rozhodnutiami porušené, všetky tri napadnuté rozhodnutia zrušuje a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci samej, najvyšší súd, krajský súd a okresný súd sú povinné uhradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia v sume 346,26 €.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. V súlade s čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

9. V súlade s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

12. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

13. Z už uvedeného ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike (princíp subsidiarity) vyplýva, že ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

14. Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

15. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

16. Rešpektujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre pripomína, že jedným z kľúčových princípov spravodlivého súdneho

konania, ako ich garantuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, je aj právo na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Jeho obsahom je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

17. Z týchto hľadísk ústavný súd preskúmal ústavnú sťažnosť sťažovateľky, v ktorej namietala porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

18. Ústavný súd konštatuje, že podanie sťažovateľky je ústavnou sťažnosťou v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľky obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Z § 124 zákona o ústavnom súde vyplýva, že dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti začala plynúť dňom doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní) a je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, t. j. napadnutému rozsudku krajského súdu. Keďže uznesenie najvyššieho súdu bolo právnomu zástupcovi sťažovateľky doručené 18. júla 2019 a ústavná sťažnosť bola doručená 16. septembra 2019, lehota na podanie ústavnej sťažnosti bola aj vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu zachovaná. Pretože podľa obsahu smeruje proti

trom rozhodnutiam všeobecných súdov, ústavný súd posúdi ústavnú sťažnosť osobitne vo vzťahu ku každému z nich.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu

19. Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná len vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy. Proti namietanému rozhodnutiu – rozsudku okresného súdu mohla sťažovateľka podať odvolanie (čo aj využila), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

20. Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci. Ústavná sťažnosť je navyše zaťažená aj nedostatkom v podobe neodstrániteľnej osobitnej náležitosti podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, pretože jej chýbajú právne a skutkové dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľky dôjsť k porušeniu označených základných práv a slobôd okresným súdom. To zakladá dôvod na jej odmietnutie v tejto časti aj pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

21. Podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí podľa § 43 obsahovať aj konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

22. Odôvodnenie návrhu je podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde podmienkou konania pred ústavným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti opakovane uviedol, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

23. Ústavný súd konštatuje, že v podanej ústavnej sťažnosti úplne absentuje riadne odôvodnenie, teda argumentácia a relevantné ústavnoprávne námietky vo vzťahu k tvrdenému porušeniu označených práv napadnutým rozhodnutím krajského súdu. V dôvodoch ústavnej sťažnosti sa len stručne konštatuje, že napadnuté rozhodnutie porušuje označené práva. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka v prvej časti ústavnej sťažnosti podrobne rekapituluje skutkový stav a opisuje, ako postupovali a rozhodli jednotlivé sudy, aké opravné prostriedky v priebehu konania podávala, ako argumentovala na súde prvej inštancie, v odvolacom a dovolacom konaní. Vychádzajúc z textu priloženého odvolania a dovolania, ústavný súd zistil, že sťažovateľka do ústavnej sťažnosti doslovne prevzala ich podstatné časti, ktoré doplnila o rozhodnutie najvyššieho súdu a o dôvody jej nesúhlasu s ním.

24. Ústavnoprávna argumentácia vo vzťahu k napadnutému rozsudku odvolacieho súdu sa v ústavnej sťažnosti v podstate vôbec nenachádza. V časti ústavnej sťažnosti zaoberajúcej sa porušením základného práva sa nachádza iba konštatovanie, že krajský súd porušuje sťažovateľkino základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, bez ďalšej logickej, zrozumiteľnej a právne podloženej argumentácie. Ústavná sťažnosť teda neobsahuje odôvodnenie návrhu, ktoré by poskytlo základný východiskový rámec pre rozhodovanie ústavného súdu o namietanom porušení uvedeného práva sťažovateľky napadnutým rozsudkom krajského súdu. Iba strohé konštatovanie sťažovateľky bez ďalšieho nie je dostačujúcim odôvodnením, na základe ktorého by ústavný súd mohol a mal preskúmať sťažovateľkou tvrdené porušenie ústavou a dohovorom zaručeného práva.

25. Ústavný súd dodáva, že podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak má návrh na začatie konania uvedený v § 42 ods. 2 písm. f), g), i) až l), n), q), r) a w) odstrániteľné nedostatky, môže ústavný súd vyzvať navrhovateľa, aby v určenej lehote tieto nedostatky odstránil. Ak účastník konania v určenej lehote nedostatky neodstráni, ústavný súd návrh na začatie konania odmietne. Na nedostatky návrhu na začatie konania uvedené v § 42 ods. 2 písm. a) až e), h), m), o), p) a s) až v) ústavný súd navrhovateľa neupozorňuje.

26. V danom prípade ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľku na odstránenie uvedeného nedostatku (kvalifikované doplnenie ústavnej sťažnosti) z dôvodu, že nedostatok sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale úplná absencia odôvodnenia ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu krajského súdu je nedostatkom esenciálnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019).

27. Pretože predmetná ústavná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, a to relevantné odôvodnenie obsahovo korešpondujúce s návrhom na rozhodnutie vo veci samej, ústavný súd ústavnú sťažnosť v súlade s § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

28. Ústavný súd dodáva, že sťažovateľka je v konaní pred ústavným súdom zastúpená advokátom, ktorý je v súlade s § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, II. ÚS 70/2015).

III.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

29. Sťažovateľka namieta porušenie práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorý odmietol jej dovolanie bez vecného prejednanía z dôvodu neprípustnosti. Pokiaľ ide o konkrétne skutkové a právne dôvody, odôvodnenie ústavnej sťažnosti je len všeobecné. Sťažovateľka v nej uvádza, že nesúhlasí s právnymi názormi najvyššieho súdu vyjadrenými v napadnutom rozhodnutí vo vzťahu k prípustnosti a opodstatnenosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP. Nevyhovením dovolaniu malo dôjsť k porušeniu princípu právnej istoty a zásahu do ústavou garantovaných práv. Sťažovateľka bližšie neuviedla, k porušeniu ktorého z čiastkových práv obsiahnutých čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru malo napadnutým rozhodnutím dôjsť.

30. Posudzujúc obsah ústavnej sťažnosti, ústavný súd nenašiel v prezentovaných dôvodoch náležitú ústavnoprávnu argumentáciu. V takomto prípade bolo potrebné posúdiť, či tu je dôvod na jej odmietnutie pre nesplnenie požadovaných náležitostí (podobne ako v bode III.2) alebo je potrebné uprednostniť materiálne hľadisko ústavného prieskumu. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namietala, že napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu malo dôjsť k porušeniu princípu právnej istoty (ktorý možno považovať za súčasť základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), a ďalej namietala, že najvyšší súd rozhodol o neprípustnosti dovolania, ktoré podľa jej názoru prípustné bolo (čo môže v ústavnoprávnej rovine vyvolať otázku porušenia práva na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy). Ústavný súd sa v tomto prípade priklonil k materiálnemu prístupu k ochrane ústavnosti a preskúmal napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu z pohľadu tvrdeného porušenia označených práv sťažovateľky.

31. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za ktorých súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania

pred súdom vrátane dovolacieho konania. To znamená, že aj najvyšší súd rozhodujúci o dovolaní je povinný vychádzať z rovnakých východísk ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

32. Ústavný súd rešpektuje, že posúdenie podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho. Posúdenie prípustnosti je vecou interpretácie zákona a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľky. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť dovolacieho súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľkou, v dôsledku čoho takéto „nerešpektovanie“ ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V opačnom prípade by totiž dovolací súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného opravného prostriedku vôbec boli naplnené.

33. Vychádzajúc z relevantného obsahu ústavnej sťažnosti, sťažovateľka v argumentácii vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu polemizuje so záverom najvyššieho súdu, že nedôvodne namietala existenciu procesnej vady podľa § 420 písm. f) CSP. Svoj nesúhlas odôvodňuje tým, že od začiatku konania jej nesvedčilo procesné postavenie žalovanej, pretože do katastra nehnuteľností bola spolu so žalovanou v 2. rade nesprávne zapísaná, nebola teda pasívne vecne legitimovaná, a okresný súd odmietol vykonať dôkaz ňou navrhnutý na odstránenie tohto nedostatku. Poukázala pritom aj na „atakovanie“ jej práva na spravodlivý proces a súvislosť s princípom rovnosti zbraní pre nemožnosť získať skutkové podklady významné pre rozhodnutie vo veci na účely preukázania jej tvrdenia. Okresný súd a krajský súd sa touto zásadnou otázkou nezaoberali a krajský súd prijal záver o správnosti postupu a rozhodnutia okresného súdu, preto tu ide s odkazom na druhú právnu vetu zjednocujúceho stanoviska najvyššieho súdu R 2/2016 o procesnú nesprávnosť takej intenzity, ktorá zakladá prípustnosť dovolania a aj jeho opodstatnenosť.

34. Pozornosti ústavného súdu neušlo, že spomínanú poslednú námietku vo vzťahu k prípustnosti a opodstatnenosti dovolania sťažovateľka predniesla prvýkrát až v ústavnej sťažnosti. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti stabilne judikuje, že nepripúšťa námietky, ktoré sťažovateľ uplatňuje po prvýkrát až v konaní pred ním samým (napr. nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 382/2013). Ak sťažovateľka tento argument neuviedla v podanom dovolaní, pripravila sa o možnosť, aby sa ním najvyšší súd zaoberal a náležitým spôsobom sa s ním vysporiadal. Pre úplnosť sa žiada sa doplniť, že aj v zmysle druhej vety sťažovateľkou uvedeného zjednocujúceho stanoviska najvyššieho súdu, ktoré bolo uverejnené pod č. 2 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky č. 1/2016, mohla byť prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku založená vtedy, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahovalo zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, a aj to len výnimočne, keď nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia vykazovalo znaky (až) vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ alebo vady „zásadnej, hrubej a podstatnej“, prípadne ak sa zrušením napadnutého rozhodnutia mala dosiahnuť náprava „justičného omylu“.

35. Ústavný súd vo veci sp. zn. II. ÚS 168/2019 zovšeobecnil, že „ak všeobecný súd nevykoná dôkaz navrhovaný stranou konania, hoci tento má preukazovať takú, medzi stranami konania spornú skutkovú okolnosť, ktorá je pre meritórne posúdenie žalobného nároku významná, či dokonca rozhodujúca, znemožní tým strane konania uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces. Znamená to vo svojich dôsledkoch aj porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.“. V rámci tohto výkladu by sa najvyšší súd mal popri inom zamerať na posúdenie významnosti a prípadného rozhodujúceho charakteru skutkovej okolnosti majúcej sa preukázať navrhovaným dôkazom. Ešte dávnejšie vo veci sp. zn. III. ÚS 332/09 vyslovil ústavný súd názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ak tento mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, je porušením práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy. Tieto názory nenašli výslovné premietnutie v napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu, čo je možné považovať za určitý nedostatok vo vzťahu k obsahu jeho odôvodnenia.

36. Na tomto mieste ústavný súd odkazuje na príslušnú časť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu:

„18. Pokiaľ dovolateľka v dovolaní namieta, že súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie, dovolací súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy dospel najvyšší súd k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. Dovolací súd navyše v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že odvolací súd nevykonanie dôkazu súdom prvej inštancie a neodôvodnenie tohto nevykonania dostatočným spôsobom napravil tým, že takýto postup okresného súdu náležite odôvodnil (viď bod č. 13 a nasl. rozhodnutia odvolacieho súdu).

... 20. Podľa názoru dovolacieho súdu konanie pred odvolacím súdom vadou zmätočnosti postihnuté nebolo; uvedené dopĺňa najvyšší súd poukázaním na konštatovanie Ústavného súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti. 21. Vzhľadom na to, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, najvyšší súd ho podľa § 477 písm. c/ CSP v tejto časti odmietol.“

37. Z citovanej časti odôvodnenia možno vyvodiť, že hoci najvyšší súd rozhodoval podľa svojej ustálenej rozhodovacej praxe, v zmysle ktorej nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nezakladajú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP,

bol si vedomý pochybenia okresného súdu spočívajúceho v nevykonaní navrhnutého dôkazu a v nedostatku odôvodnenia jeho nevykonania. Najvyšší súd však výslovne akceptoval spôsob napravenia tohto pochybenia odôvodnením rozsudku krajského súdu a považoval ho za dostatočné, aj keď sám mohol vysloviť jednoznačnejší záver. Napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorý je potrebné vnímať v spojitosti s napadnutým rozsudkom okresného súdu ako jeden celok, obsahuje jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na odvolacie námietky sťažovateľky vo vzťahu k dôvodom nevykonania navrhnutého dôkazu, ako aj na hlavnú námietku týkajúcu sa nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. Ústavný súd konštatuje, že nevykonanie navrhnutého dôkazu a jeho zamietnutie nemali vplyv na rozhodnutie súdu. Keďže išlo o spor o určenie vlastníckeho práva žalobkyne, rozhodujúcim bolo, že žaloba o určenie vlastníckeho práva smerovala proti všetkým, ktorí boli aktuálne (v čase rozhodovania) zapísaní ako vlastníci nehnuteľností v katastri nehnuteľností (čo inými slovami uviedol aj krajský súd v bodoch 14 a 15 napadnutého rozhodnutia). Ak by žaloba nesmerovala proti všetkým týmto osobám (popierajúcim vlastnícke právo žalobkyne), naliehavý právny záujem na požadovanom určení by nebol daný. Z uvedeného vyplýva, že súd prvého stupňa by vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď by pristúpil na požiadavku sťažovateľky, aby žaloba smerovala i proti ostatným fyzickým osobám, ktoré ako vlastníci nehnuteľností nie sú zapísané v katastri (v tom zmysle bod 16 napadnutého rozhodnutia krajského súdu). Ústavný súd preto na toto odôvodnenie odkazuje bez potreby jeho ďalšieho doslovného reprodukovania.

38. Ak preto najvyšší súd založil svoje rozhodnutie o neprípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP odkazom na rozsudok krajského súdu a následne dovolanie sťažovateľky odmietol podľa § 447 písm. c) CSP, nie je možné uvažovať o tom, že by v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavne neprípustným spôsobom odňal sťažovateľke právo na prístup k súdu. Navyše vo vzťahu ku kvalite odôvodnenia sťažovateľka nevzniesla žiadnu ústavnoprávnu argumentáciu (že by bolo rozhodnutie arbitrárne, svojvoľné a neodôvodnené), preto pri viazanosti ústavnou sťažnosťou nebolo možné rozhodnutie preskúmať z tohto hľadiska.

39. Sťažovateľka polemizovala aj s názorom najvyššieho súdu o neprípustnosti jej dovolania podaného z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP. Tvrdila, že presne vymedzila právnu otázku, ktorú bolo potrebné riešiť, resp. od ktorej správneho právneho posúdenia a vyriešenia záviselo rozhodnutie okresného súdu a krajského súdu, poukázala na rozhodovacu prax najvyššieho súdu s uvedením konkrétnych rozhodnutí, od ktorých sa krajský súd odklonil, resp. v ktorých bola právna otázka dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Sťažovateľka nastolila otázku pasívnej vecnej legitímácie, ktorá má procesnoprávnu povahu a závisela od nej aplikácia a interpretácia procesných ustanovení. Ústavný súd vo vzťahu k tejto námietke porovnal k ústavnej sťažnosti priložené dovolanie sťažovateľky s odôvodnením napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu.

40. Ústavný súd poukazuje na relevantnú časť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v ktorom uviedol: *«22... Dovolateľka namietala skutočnosť, že súdy konali s účastníkom, ktorému neprislúchali žiadne hmotnoprávne povinnosti a napriek tomu neriešili otázku pasívnej legitímácie účastníkov konania a dokonca vydali rozhodnutie, kedy takéhoto účastníka zaviazali k určitej povinnosti.*

23. *V súvislosti s takto označeným a vymedzeným dovolacím dôvodom najvyšší súd uvádza, že nemôže byť v tomto smere postačujúce, nakoľko dovolací súd viazaný obsahovým vymedzením dovolacieho dôvodu, aby dovolateľ prípustnosť svojho dovolania pri riešení právnej otázky odôvodnil len odkazom na zákonné ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP, ale je potrebné, aby dovolateľ konkrétne uviedol právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a ktorá právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne a vysvetlil, prečo z jeho pohľadu zaujal odvolací súd nesprávny právny názor na riešenie konkrétne zadefinovanej právnej otázky (pozri Števcěk M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1409).*

24. *Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna*

(ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka. Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

26. Žalovaná v dovolaní síce uviedla, že dovolanie podáva „podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP“, právnu otázku v zmysle vyššie uvedeného ale nevymedzila spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP. Žalovaná v dovolaní nevymedzila právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a následne malo zakladať nesprávne právne posúdenie veci. Bez uvedeného nemôže najvyšší súd pristúpiť k posúdeniu prípustnosti dovolania a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa; v opačnom prípade by odvolací súd uskutočnil procesné neprípustný, bezbrehý odvolací prieskum priechiaci sa účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP. V zmysle vyššie uvedeného je zrejmé, že dovolateľka nesúhlasí s vydaným rozhodnutím odvolacieho súdu. Avšak sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci však významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.»

41. Z citovanej časti napadnutého uznesenia možno podľa názoru ústavného súdu vyvodiť, že najvyšší súd svoj záver o tom, že sťažovateľka nevymedzila právnu otázku, pri ktorej riešení sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (čo bolo rozhodujúce pre posúdenie prípustnosti dovolania, pozn.), primeraným spôsobom odôvodnil a tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup odvolacieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), t. j. taký jeho postup, ktorý by nemal oporu v zákone.

42. Ústavný súd na základe uvedeného zdôrazňuje, že právny záver najvyššieho súdu v napadnutej časti rozhodnutia nevykazuje znaky arbitrárnosti, zjavnej neodôvodnenosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým poprel jeho účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010). Rovnako nezistil, že by došlo rozhodnutím najvyššieho súdu k porušeniu princípu právnej istoty, ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99). Ústavne neudržateľnou by bola diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť (napr. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05).

43. Ústavný súd konštatuje, že prax najvyššieho súdu, ktorý pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP vyžaduje od dovolateľa a) konkretizovanie právnej otázky riešenej odvolacím súdom a uvedenie, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetlenie, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a súčasné označenie konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, a napokon c) uvedenie, ako mala byť táto otázka správne riešená, už boli predmetom ústavnoprávneho prieskumu a ústavný súd opakovane konštatoval, že tieto právne závery najvyššieho súdu nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne. Ústavný súd preto nevidel v tomto prípade dôvod odkloniť sa od svojej judikatúry (IV. ÚS 657/2018, IV. ÚS 58/2019, I. ÚS 350/2019), resp. od ustálenej judikatúry najvyššieho súdu pri posudzovaní prípustnosti takto formulovaného dovolania.

44. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd v danom prípade postupoval v medziach svojej právomoci, dovolanie sťažovateľky riadne preskúmal, dospel k právnemu záveru o neprípustnosti a neodôvodnenosti podaného dovolania a rozhodol o ňom spôsobom, ktorý mu Civilný sporový poriadok prostredníctvom § 447 písm. c) a f) výslovne umožňuje. Najvyšší súd v dôvodoch napadnutého uznesenia odpovedá na východiskové námietky uplatnené v dovolaní sťažovateľky, nemožno ho považovať za svojvoľné ani za zjavne neodôvodnené a nevyplýva z neho ani taká aplikácia

príslušných procesnoprávných a hmotnoprávných noriem, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu ani ktorá by bola v rozpore s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

45. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o porušení práva na súdnu ochranu a na spravodlivý súdny proces. Stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) vychádza z názoru, že nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (m. m. II. ÚS 465/2017).

46. Keďže z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

47. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite jej ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody podľa ústavy alebo ľudského práva alebo základnej slobody podľa kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu